

ANDOAINGO UDALA

ANDOAINGO UDALEAN EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO PLANA

VI. PLANGINTZALDIA (2018-2022)

Andoainen, 2018ko azaroan

Aurkibidea

1 SARRERA.....	3
2 OINARRIAK ETA PRINTZIPIOAK.....	4
2.1 LEGE OINARRIA.....	4
2.2 PRINTZIPIO OROKORRAK.....	6
3 ANDOINGO UDALEKO ADMINISTRAZIO-ATALEN IZAERA ETA LANPOSTUEN HIZKUNTZA ESKAKIZUNAK.....	8
3.1 ADMINISTRAZIO-ATALAK, IZAERA ADMINISTRATIBOA ETA HIZKUNTZAZKOA.....	8
3.2 LANPOSTUEN HIZKUNTZA ESKAKIZUNAK ETA DERRIGORTASUN-DATAK.....	14
4 ERABILERA PLANAREN HELBURU OROKORRAK.....	15
4.1 ZERBITZU HIZKUNTZA: HERRITARREN HIZKUNTZA HAUTUA BERMATZEA.....	15
4.2 UDALAREKIKO EUSKARAZKO HARREMANAK SUSTATZEA: EUSKARAZKO HARREMAN ZENTSUA.....	17
4.3 HERRI-ADMINISTRATIOEKIKO HARREMANAK EUSKARAZ IZAN DAITEZEN SUSTATZEA.....	18
4.4 MUSIKA ESKOLA, KIROLDEGIA, GAZTE LOKALA ETA LUDOTEKA: ERABILERA PLANA GAUZATZEA.....	19
4.5 EUSKARA OHIKO LAN HIZKUNTZA: EUSKARAZ SORTZEA.....	19
5 EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO NEURRIAK.....	20
5.1 IRUDIA ETA KOMUNIKAZIOA.....	21
5.2 ERREGISTROA.....	22
5.3 HAUTAKETA PROBAK.....	22
5.4 LANGILEEN PRESTAKUNTZA OROKORRA.....	23
5.5 LANGILEEN TRESNA ETA APLIKAZIO INFORMATIKOAK.....	23
5.6 UDAL BARRUKO KOMUNIKAZIOAK: AHOZ ETA IDATZIZ.....	24
5.7 HIZKUNTZAZKO PRESTAKUNTZA.....	24
5.8 AGINTARI POLITIKOEN HIZKUNTZA-GAITASUNA.....	25
5.9 ITZULPEN, ZUZENKETA ETA INTERPRETazio ZERBITZUA.....	25
5.10 KONTRATAZIO ADMINISTRATIBOA.....	26
6 EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO BITARTEKOAK: ANTOLAKETA ETA ORGANOAK.....	29
6.1 JARRAIPEN ORGANO GORENA.....	29
6.2 EUSKARAREN NORMALIZAZIORAKO BATZORDEA (ENBA).....	30
6.3 BIDERATZAILEAK.....	30
6.4 LANTALDEAK.....	31
6.5 EUSKARA ZERBITZUA.....	31
7 JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA.....	31

1 SARRERA

Herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko VI. PLangintzaldiko lehen urtea den honetan 2018-2022 urtealdirako plana onartzea dagokio Andoaingo Udalari: Udalaren Euskararen Erabilera Plana (aurrerantzean, EEPLA). Ez da kontu berria. Dagoeneko ezagunak ditugu EAEko herri-administrazioen eragin eremuan bost urtean behin onartzen diren erabilera planak. Ez dira alferrik pasa hogeita zortzi urte 1990ean Udalaren lehen plana onartu eta lanpostu guztiei hizkuntza eskakizunak jartzeaz gain langileak euskaldundu edo alfabetatzeari ekin genionetik.

Geroztik igaro dira plangintzaldi batzuk eta aldatu ere nabarmen aldatu da Udalaren errealitate linguistikoa. Ordukoa baino askoz ere euskaldunagoa da gaurko Udala. Askoz gehiago egiten du euskaraz 2018ko Udalak, baina gehiago ere egin dezake eta egin behar du. Eredugarri eta bidegile izatea dagokio udalerrian euskararen erabilera normalizatzeko ardura duen erakundeari. Ezin dugu ahaztu, gainera, Andoaingo herria bera ere garai haietan baino euskaldunagoa dela eta errealitate horri erantzun behar diola Udalak.

Horretara dator EEPLA, Udalaren eguneroko jardunean euskararen erabilera areagotzeko helburuak, neurriak eta epeak zehaztera. Eginkizun horretan, arreta berezia jarri dugu hizkuntza eskakizunak, lanpostu bakoitzaren eginkizun komunikatiboak eta hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideak uztartzen, elementu horietako bakoitzak ez baitu zentzurik beste bienik gabe.

EEPLA diseinatu aurretik V. Plangintzaldiko planaren ebaluazioa egin du Udalak, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikako Sailburuordetzak proposatutako bitartekoak erabiliz, eta ebaluazioaren emaitzak kontuan hartuz zehaztu ditugu EEPLAko helburu nagusiak eta neurriak, neurri handi batean lan-hizkuntzari dagozkionak, VI. Plangintzaldirako Eusko Jaurlaritzak proposatutako irizpide orokorrei jarraiki.

Sarrerako azken hitz hauek baliatuko ditugu adierazteko EEPLAK arrakastarik izan dezan ezinbestekoa dela Udala goitik behera eta alderik alde bustiko duen plana izatea. Alegia, erabateko zehar-lerro izaera duela EEPLAK. Udalaren plana da, ez sail batena, eta Udala osatzen dugun ordezkari politiko nahiz langile guztiona da EEPLAko helburuak lortzeko, hondar-alea baino gehiago, ilusioa eta jokabide arduratsua jartzeko erantzukizuna

2 OINARRIAK ETA PRINTZIPIOAK

2.1 LEGE OINARRIA

Herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko planek legea dute oinarri, lege ezarritako betebeharrei erantzuten diete eta, neurri horretan, legea dute babes. Legeak osatzen duen marko hori, beraz, funtsezkoa da herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesu honetan guztian.

Hona hemen VI. Plangintzaldiko Udalaren EEPLAren lege-markoa, **hurrenkera kronologikoan emana**:

- Euskara, Euskal Herriaren berezko hizkuntza, hizkuntza ofiziala izango da Euskadin, gaztelania bezala, eta bertako biztanle guztiek dute bi hizkuntza horiek jakiteko eta erabiltzeko eskubidea. Horixe da Euskal Herriko Autonomia Estatutuak bere 6. artikuluan egindako aldarria.
- Estatutuan aldarrikatutako ofizialtasuna arautzera etorri zen azaroaren 24ko 10/1982 oinarrizko Legea, Euskararen erabilera arauzkotzekoa (*aurrerantzean, Euskararen Legea*): 5. eta 6. artikuluen arabera, herritar ororen eskubidea da erakunde publikoekiko harremanetan, idatziz nahiz ahoz, herritarrak berak aukeratutako hizkuntza ofizialean, euskaraz edo gaztelaniaz, artatua izatea; eta erakunde publikoen obligazioa da eskubide hori egiazki errespetatzeko beharrezko diren neurriak hartzea, eskubide hori eraginkorra eta benetakoa izan dadin.
- 1/88 Udala Ordenantza, Andoaingo Udalean eta udalerrian euskararen erabilera normalizatzeko arauak ematen dituena (*aurrerantzean, 1/88 Udala Ordenantza*): goian aipatutako xedapen orokorrak Udalaren jarduera-eremuan aplikatu eta betearazteko xedez onartutakoa.
- Uztailaren 6ko 6/1989 Legea, Euskal Funtzio Publikoari buruzkoa (*aurrerantzean, Funtzio Publikoaren Legea*), izan zen herri-administrazioen lanpostu-zerrendetan nahitaez jaso beharrekoen artean lanpostu bakoitzaren hizkuntza eskakizuna eta, dagokionean, derrigortasun-data, sartu behar direla ezarri zuena. Hala abiatu zen 1990ean administrazioan euskararen erabilera normalizatzeko I. Plangintzaldia (1990-1995), euskararen erabilera normalizatzeko aurrelanean zentratu zena batik bat,

esan nahi baita lanpostuei hizkuntza eskakizunak eta derrigortasun-datak asigmatzea eta langileak euskalduntzea nahiz alfabetatzea izan zela plangintzaldiko eginkizun nagusia.

- Apirilaren 15eko 86/1997 Dekretua, EAEko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duena, izan zen hurrengo lege-mugarri nagusia (aurrerantzean, 86/1997 Dekretua). Bost urtean behin euskal administrazio bakoitzak bere jardun-eremuan euskararen erabilera normalizatzeko plana onartu beharra ezarri zuen Dekretuak, eta indarrak erabilera sustatzeko neurrietan jarri, aurreko plangintzaldian nagusitutako gaikuntzatik haratago. Esan liteke II. Plangintzaldia (1997-2002) izan zela EAEko herri-administrazioetan hizkuntza plangintzaren barruan erabileraren normalizaziorako aroa abiarazi zuena. Harrezkero, derrigortasun-indizea, indizeari lotutako gutxienezko helburu mailakatuak, zerbitzu- nahiz harreman-hizkuntzari lotutako neurriak, euskarazko atalak eta atal elebidunak eta Dekretuak jasotako beste hainbat kontzeptu elementu zentral bihurtu dira herri-administrazioan euskararen erabilera normalizatzeko plangintzetan.
- Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Karta, Europako Kontseiluak 1992an onartua eta 1998an indarrean jarria, eta Espainiako Estatuak 2001ean berretsi eta indarrean jarria. Bere 10. artikuluan administrazioari dagozkion konpromisoak zehazten ditu eta, 7.2 artikuluan adierazten denez, euskara erabiltzen dutenen eta gainerako herritarren arteko berdintasuna bultzatzea da euskararen aldeko neurri bereziak hartzearen helburua eta justifikazioa, eta horretxegatik ezin dira hartu hizkuntza nagusietako hiztunen aurkako diskriminaziotzat.
- Apirilaren 7ko 2/2016 Legea, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa (*aurrerantzean, ETEL*). Lege honek bere aplikazio eremurako garatzen eta zehazten ditu Euskararen Legeak herritarrei erakunde publikoekiko harremanetan aitortutako hizkuntza eskubideak.
 - 6. artikulua arautu eta legez babesten du hala nahi duten toki erakundeek euskara lan-hizkuntza gisa erabiltzeko aukera, euskarazko jardunari legezko balio osoa aitortuz, betiere beste ezeren gainetik herritarraren hizkuntza hautua herritarrarentzako deserosotasunik gabe errespetatuz.

- Euskararen erabilerari dagokionez udalek dituzten eskumenak jasotzen dira 7. artikuluan, eta bidea irekitzen du udal barnean nahiz handik kanporako harremanetan euskararen erabilera sustatzeko jarduna areagotzeko.
 - Euskararen sustapena udalen eskumen propioen artean jasotzen du Legeak, bere 17. artikuluan 26. puntuan, eta udalerriei aitortzen die, besteak beste, udal erabilera planak idatzi, onartu eta garatzeko eskumena.
 - 25.9 artikulua udalerraren antolaketa eta funtzionamenduari buruzko kapituluko printzipio orokorren artean jaso du hautetsien hizkuntza-gaitasuna (ulermena) sustatuko dutela udalek, euren euskarazko jarduna ahalbidetzeko neurri gisa.
- Azkenik, eta arau izaerarik ez duten arren, EEPLA diseinatzeko garaian oso kontuan hartu dira EAEko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko V. Plangintzaldiaren ebaluazio emaitzak eta Eusko Jaurlaritzak VI. Plangintzaldirako proposatutako gida-lerroak.

2.2 PRINTZIPIO OROKORRAK

Andoaingo Udalaren EEPLAk Udalaren jardunean euskararen erabilera normalizatzeko helburuak, neurriak, baliabideak eta epeak zehazten ditu 2018-2022 aldirako, eta 86/1997 Dekretuak 19. artikuluan euskal administrazioei ezartzen dien betebeharra asetzerara dator. Planaren helburu, neurri eta gainerako xehetasunak xehetasun, oinarrian dituen printzipioak dira planaren ezaugarri nagusiak definitzen dituztenak.

Hona, printzipio horiek:

- a) Euskararen ofizialtasunak herritarren hizkuntza eskubideak bermatzea du helburu eta Andoaingo Udalak bere jardueraren oinarri-oinarrian printzipio hori izango du, eta errespetatu egingo du herritarrek Udalarekiko harremanetan hizkuntza aukeratzeko duten eskubidea. Beti eta ororen gainetik errespetatuko du Udalak herritarren hizkuntza aukera, herritarrei ezerosotasunik eragin gabe errespetatu ere. Izan ere, herritarrek duten hizkuntza aukeratzeko eskubidea efektiboki bermatzeko legezko obligazioa baitu Udalak.
- b) Euskara ere, zerbitzu-hizkuntza ez ezik, ohiko lan hizkuntza normala izango da Andoaingo Udalean, horixe baita herritarrek Udalarekiko harremanetan hizkuntza

aukeratzeko duten eskubidea benetan bermatzeko erarik eraginkorrena eta efizienteena. Euskarari eta gaztelaniari aitortzen zaien berdintasunezko lege-estatusetik haratago, Udalaren eguneroko funtzionamenduan ere berdintasun gero eta handiagoa izatea da Andoaingo Udalaren nahia. Horretara dator EEPLA, helburuak, neurriak, epeak, bitartekoak eta ebaluazio bideak finkatzera, hain zuzen ere Udalaren ohiko jardunean bi hizkuntzen erabileran berdintasun gero eta handiagoa lortzeko.

- c) Euskara biziagoa eta eguneroko jardunean normaltasunez erabiltzen den hizkuntza izatea. Udalak ahalegin berezia egingo du bere eguneroko jardunean erabiltzen duen euskara gaztelaniaren egitura eta esamoldeekiko morrontzatik ateratzeko nahiz herritarrentzat hurbilagokoa den hizkera erabili eta komunikagarritasuna bermatzeko.
- d) Euskara biziagoa erabiltzeko, herritarrengandik gertuago dagoena, lagungarri izango da zerbitzu-hizkuntza gisa ez ezik Udalaren barne-bizitzan, bereziki ahozko lan-harremanetan, euskara gehiago erabiltzea. Inolako zalantzarik gabe, palanka garrantzitsua izango da idatzizkoan ere euskaraz gehiago sortzeko eta, azken finean, euskara gero eta biziagoa erabiltzeko.
- e) EEPLAk edo, bestela esanda, euskararen erabilerari buruzko udal politikak ezinbestez erabateko zehar-lerro izaera izan behar du Udalaren jardunean eta egituretan; hots, udal agintariek eta udal langileek bere egin eta partekatzen duten hizkuntza politika, eta Udaleko lansailen funtzionamenduan zehar-lerro gisa txertatuko dena, ez kanpotik norbaitek txertatzen duelako baizik eta lansail bakoitzeko ordezkariak eta langileek bere egiten dutelako.

3 ANDOINGO UDALEKO ADMINISTRAZIO-ATALEN IZAERA ETA LANPOSTUEN HIZKUNTZA ESKAKIZUNAK

3.1 ADMINISTRAZIO-ATALAK, IZAERA ADMINISTRATIBOA ETA HIZKUNTZAZKOA

86/1997 Dekretuak 17. artikuluan herri-administrazio bakoitzarentzat ezartzen dituen gutxienerako helburu mailakatuak agintzen dutena betetzea xede, Andoaingo Udaleko administrazio-atalen izaera administratiboa eta hizkuntzazkoa zehazten dira EEPLAren atal honetan.

Jakina denez, plangintzaldiko derrigortasun-indizearen araberrakoa dira Dekretuaren aginduz herri-administrazio bakoitzak bete beharrekoak diren gutxienerako helburuak. Zenbat eta handiagoa indizea, orduan eta helburu jasoagoak bete beharko ditu, nahitaez eta gutxienerako izaeraz, administrazioak.

2018-2022 urtealdiari dagokion VI. Plangintzaldian herri-administrazio bakoitzari dagokion derrigortasun-indizea 2016ko Biztanleria eta Etxebizitza Estatistikan euskararen ezagutzamailari buruz EUSTATEk jasotako datuetatik ateratakoa da eta %65,16koa da Andoaingo Udalaren kasuan. Hori aintzat hartuz gero, 86/1997 Dekretuaren 17. artikuluko helburu mailakatuetan hirugarrena (% 45etik % 70era bitarteko indizea duten erakundeei dagokiena) betetzea legokioke Andoaingo Udalari eta, Dekretuak dioen bezala, herri-administrazio bakoitzak lortu egin beharko ditu gutxienerako helburu horiek, eta lortu ere bere indizeak ahalbidetzen duen neurrian.

Aurreratu dugun moduan baina, gutxienerako izaera du indizeak eta, aurreko plangintzaldietako mailari eutsiz, gutxienerako indize horretatik gora dabil Andoaingo Udalaren indize erreala VI. Plangintzaldiko lehen urtea den honetan ere, % 77,18koa baita gaur-gaurkoz indize erreal hori Udalari dagokionez. Horrez gain, kontuan hartu beharrekoa da plan hau onartzeko garaian hizkuntza eskakizunen betetze maila bera ere oso altua dela Andoaingo Udalean, hain zuzen ere % 97koa. Horrenbestez, indize errealak eta hizkuntza eskakizunen betetze mailak euskararen erabileraren normalizazioan norainoko bidea egitea ahalbidetzen dioten kontuan harturik, Andoaingo Udalak, VI. Plangintzaldirako bere egiten du 86/1997 Dekretuak finkatzen dituen gutxienerako helburuetan hirugarrena ez, baizik eta laugarrena (% 70etik % 100era bitarteko indizea duten erakundeei dagokiena) betetzeko nahia eta erabakia. Beraz, helburu horri dagozkionak betetzeko Udalaren egitekoa da, gutxienez honakoa:

- Administrazio-atal elebidunak jartzea jendaurreko ataletan, gazteriarekin harreman zuzena eta ohikoa duten ataletan, gizarte izaerako ataletan eta izaera orokorrekoetan.
- Euskarazko administrazio-atalak jartzea progresiboki, EEPLAN ezarritakoaren arabera.

Dekretuak ez du gutxienerako helbururik ezartzen bere 16. artikulua Dekretuaren ondorioetarako izaera bereziko atal gisa definitzen dituen haientzat (*gehienetan eskuz egindako lanak burutzen dituzten obra, mantentze, garbiketa eta gisako zerbitzuak ematen dituztenak*).

86/1997 Dekretuko 17. artikuluko laugarren helburu mailakatuari begira, honako bi baldintzak betetzen dituzten lantsailak eta atalak izendatu ditugu **EUSKARAZKO ATAL**:

- a) Lantsaileko nahiz ataleko lanpostuetan hizkuntza eskakizunen egiaztatze maila gutxienez % 80koa izatea.
- b) Lantsaileko nahiz ataleko arduradunak bere lanpostuaren hizkuntza eskakizuna egiaztatua izatea edo plangintzaldiaren barruan egiaztatuko duela aurreikusita egotea, derrigortasun-data jarrita daukanez plangintzaldiaren barruan. Nolanahi ere, baldintza hau betetzat emango da lanpostuari 4.HE badagokio eta arduradunak bat beheragokoa (3.HE) egiaztatua baldin badauka; ez ordea, lanpostuak 3.HE edo beheragokoa duenean.

Euskarazko atalari **bere lana nagusiki euskaraz egitea dagokio** eta, ondorioz, **euskara izango du lan-hizkuntza ohikoa eta normala**. Hori baina, ez da Udalak hartutako erabaki baten ondorioz egun batetik bestera lor litekeen helburua, baizik eta urte luzetako dinamika eta lan-ohiturak aldatzeko prozesu baten barruan progresiboki lortu beharrekoa, betiere Plangintzaldia amaitu aurretik.

Euskarazko lantsail eta atalen artean izango da, eta dagoeneko bada, euskara lan-hizkuntza ohikoa eta normala duenik, baina era berean bada helburu horretara iristeko Plangintzaldiaren barruan ibilbide bat, luzeagoa edo laburragoa baina ekinez egin beharreko ibilbide bat, egin beharrean izango denik ere. Prozesu hori arrakastatsua izan dadin behar besteko baliabideak eta laguntza eskainiko dizkie Udalak bertako langileei eta udal ordezkariari (prestakuntza orokorra euskaraz, berariazko hizkuntza-prestakuntza, trebakuntza, zuzenketa eta kontsulta zerbitzua, dokumentu estandarizatuak, hiztegiak, zerrenda terminologikoak, itzulpen memoria eguneratuak, zuzentzaile automatikoa...).

Euskarazko atal edo lansail izendatzeak, beraz, ohiko lan-hizkuntza euskara izatea dakarkio atal edo lansailari. Praktikan hori zer den, 1/88 Udal Ordenantzaren 18. eta 19. artikuluetan marraztutakoaren ildo beretik, ETELeko 6.2 artikulua zehazten du gaur egun: atal edo lansail horiei dagozkien organoen deialdiak, gai-zerrendak, mozioak, boto partikularrak, erabaki-proposamenak, informazio-batzordeen irizpenak, erabakiak eta aktak euskaraz idatziko dira. Udal Ordenantzaren eta ETELen artikulua aipatu berriek idatzizkoan jartzen dute fokua lan-hizkuntza izateak zein dokumentu euskaraz egitea dakarren espresuki adieraztearekin, baina esan beharrik ez dago laneko harremanetan egiten den ahozko erabilera ere lan-hizkuntza dela, eta inolaz ere ez idatzizkoak baino garrantzi gutxiagokoa.

Nolanahi ere, Udalak beti bermatuko du herritarrekin dituen harremanetan herritarrak hautatutako hizkuntza ofizialaren erabilera, herritarrari zama edo ezerosotasunik eragin gabe. Herritarraren hizkuntza-hautua errespetatzea, dela euskara dela gaztelania hautatutako hizkuntza, uneoro eta beste ezeren aurretik bete behar da eta beteko da. Halaber, ETELen 6.2 artikuluan xedatuari jarraiki, "euskaraz ez dakiela behar bezala alegatzen duen ezein udalkideren eskubideak urratu gabe" jardungo da.

Euskarazko atal izendatzeko baldintzak betetzen ez dituzten administrazio-atalak **ATAL ELEBIDUN** izango dira EEPLAren ondorioetarako. Esan nahi baita, **beren eginkizunak, idatzizkoak nahiz ahozkoak, hizkuntza ofizial batean zein bestean egin ahal izango dituztela.** Alegia, **eginkizun batzuetarako euskara izango dutela lan-hizkuntza eta beste batzuetarako gaztelania.**

Atal horietan, hizkuntza eskakizuna egiaztatuta duten langileekin adostuko dira lan-hizkuntza gisa euskara erabiltzeko konpromiso zehatzak, EEPLAn jasotako helburuen arabekoak, eta adostu egingo da nork, noizko eta zer egingo duen euskaraz, aurrez aipatutako baliabideen laguntzarekin. Norabide horren oinarria aspalditxo jarri zuen 1/88 Udal Ordenantzaren 10. artikulua, honakoa xedatuz "*dagokien hizkuntza eskakizuna jadanik betetzen duten enplegatuek euskaraz burutuko dute beren lana*".

Honakoa da sailletako argazkia:

LANSAILA	ATALA	EGOERA		IZAERA ADMINISTRATIBOA ETA HIZKUNTZAZKOA	
		HE Egiaztatze-maila %80tik gorakoa	Arduradunak HE egiaztatuta	Izaera administratiboa	Hizkuntzazko izaera
Alkatetza		BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
Idazkaritza	Ataria	BAI	BAI	Jendurrekoa	Euskarazko atala
	KIUB	BAI	BAI	Jendurrekoa	Euskarazko atala
	Artxiboa	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
	Administrazioa	BAI	BAI (*)	Orokorra	Euskarazko atala
Ekonomia eta Ogasuna	Errenta	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
	Diruzaintza/Zerga-bilketa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
Langileria	Informatika	BAI	EZ (**)	Orokorra	Atal elebiduna
	Laneko arriskuen prebentzioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
	Administrazioa	BAI	EZ	Orokorra	Atal elebiduna

LANSAILA	ATALA	EGOERA		IZAERA ADMINISTRATIBOA ETA HIZKUNTZAZKOA	
		HE Egiaztatze-maila %80tik gorakoa	Arduradunak HE egiaztatuta	Izaera administratiboa	Hizkuntzazko izaera
Gizarte Zerbitzuak	Gizarte langileak	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
Hirigintza Zerbitzuak	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
	Eskolazaina	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
	Eskulangileak	EZ	BAI	Izaera berezikoa	Atal elebiduna
Hezkuntza eta Kultura	Musika Eskola	BAI	BAI	Jendurrekoa	Euskarazko atala
	Haurreskola	BAI	BAI	Jendurrekoa	Euskarazko atala
	Liburutegia	BAI	BAI	Jendurrekoa	Euskarazko atala
	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
Sustapen	Arloetako teknikariak	EZ	BAI	Gizarte izaerakoa	Atal elebiduna

LANSAILA	ATALA	EGOERA		IZAERA ADMINISTRATIBOA ETA HIZKUNTZAZKOA	
		HE Egiaztatze-maila %80tik gorakoa	Arduradunak HE egiaztatuta	Izaera administratiboa	Hizkuntzazko izaera
ekonomikoa, enplegua eta gazteria	Irakasleak	EZ	BAI	Gizarte izaerakoa	Atal elebiduna
	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
Udaltzaingoa	Administrazioa	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
	Udaltzainak	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
Jarduera fisikoa eta kirola	Administrazioa	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala
	Mantentze-lanak	BAI	BAI	Orokorra	Euskarazko atala
Berdintasuna	-	BAI	BAI	Gizarte izaerakoa	Euskarazko atala

(*) Lanpostuari 4.HE dagokio eta arduradunak 3.HE egiaztatuta dauka.

(**) Plangintzaldia amaitzerako arduradunak HE egiaztatzea aurreikusi da.

EUSKARAZKO ATALA: euskara lan-hizkuntza gisa erabiliko duen atala, prozesu gisa ulertu behar da. Gutxienez % 65ean plangintzaldiaren amaierarako.

Planear euskarazko atal edo lansail izendatutako horiek berretsi egin beharko dute izendapenari dagokion erabakia bi hilabeteko epean, Udalbatzak EEPLA onartzen duen egunetik aurrera, hain zuzen ere euskarazko atal edo lansail izendapena indarrean jar dadin.

3.2 LANPOSTUEN HIZKUNTZA ESKAKIZUNAK ETA DERRIGORTASUN-DATAK

EEPLA diseinatu eta onartzeko prozesuaren barruan, Udalaren lanpostuen zerrendako hizkuntza eskakizunak oro eta derrigortasun-datak berrikusi eta planaren helburuetarako egoki irizitako aldaketak egin ditu Andoaingo Udalak. Hori guztia, baliatuz hala hainbat lanpostu berriri nola funtzioetan edota sailkapen-taldean aldaketak izan dituen beste hainbati hizkuntza eskakizunak eta zenbaitetan derrigortasun-datak ere esleitu beharreen zela, Funtzio Publikoaren Legearen 97.2 artikulua xedatutakoaren arauz.

86/1997 Dekretuaren 19.1 artikuluan jasota dagoenez, *“Euskal herri-administrazioek euskararen erabileraren normalkuntzarako planak onartuko dituzte plangintzaldi bakoitzaren lehenengo urtean, eta horrelakorik onartuta duten kasuetan, hauei egin beharreko egokitzapenak, planaren inplementaziorako egoki derizkioten aldaketak lanpostu-zerrendan jasoko direlarik”*. Horixe erantzuten dio Udalaren lanpostuen zerrendako hizkuntza-eskakizunak eta derrigortasun-datak bere osotasunean berrikusi eta egoki irizitako aldaketak onartzeko erabakiak.

Aurreratu dugun moduan, Udalak dagoeneko egin du osoko berrikuspen hori, eta zehaztu ditu lanpostuen zerrenda berri osoari dagozkion hizkuntza eskakizunak eta, hala dagokionean, baita derrigortasun-datak ere. Udalbatzak 2018.10.25ean egindako batzaraldi plenarioan hartu zuen erabakia, aho batez hartu ere, alde aurretik jaso ondoren Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikako Sailburuordetzaren aginduzko txostena, aldekoa izan zena bere osotasunean.

Hizkuntza-eskakizunak asignatu eta derrigortasun-datak finkatzerakoan kontuan hartu dira lanpostu bakoitzaren funtzioak, lanpostuak organigraman duen kokalekua nahiz lanpostua kokatzen den atal administratiboaren izaera, Udalean euskararen erabilera normalizatzeko planaren helburuak eta eginkizun honetan kontuan hartu behar diren legezko arauak, besteak beste, Euskal Funtzio Publikoari buruzko 6/1989 Legea, apirilaren 15eko 86/1997 Dekretua eta ondorengo lege-arau eta irizpideok: Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako

Europako Erreferentzia Markoa; 47/2012 Dekretua, apirilaren 3koa, euskaraz egindako ikasketa ofizialak aintzat hartzeko eta euskara-maila hizkuntza-tituluen eta ziurtagirien bidez egiaztatzen salbuesteko dena; Helduen Euskalduntzearen Oinarriko Curriculuma (HEOC), Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura sailburuak 2015eko uztailaren 22an emandako Aginduz onartutakoa; hizkuntza eskakizunak esleitzeko proposamena, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak egin eta HAKOBAk 2017ko abenduan onetsitakoa; 2/2016 Legea, apirilaren 7koa, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa dena.

Derrigortasun-datei dagokienez, EUSTATEk berriki emandako datuen arabera, EAeko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko VI. Plangintzaldirako (2018-2022) Andoaingo Udalarari dagokion derrigortasun-indize gutxienekoa % 65,16koa da, eta bete egingo da plangintzaldi honetan ere, Planaren 3.1 atalean dagoeneko adierazita geratu den bezala.

Dokumentu honen I. eranskinean dator Andoaingo Udalaren lanpostuen zerrenda berrituko hizkuntza-eskakizunak eta derrigortasun-datak jasotzen dituen agiria, beharrezko azalpen guztiekin.

4 ERABILERA PLANAREN HELBURU OROKORRAK

Andoaingo Udalak VI. Plangintzaldian, azkenekoetan bezala, erabilera izango du erronka nagusia baina urrats bat aurrerago egin nahi da. Labur, honela formulatu dugu 2018-2022 aldirako erronka estrategikoa: euskara ere zerbitzu-hizkuntza gisa bermatuko da % 100ean eta laneko ohiko hizkuntza izatea ere bultzatuko da. Helburua da euskara lan-hizkuntza izango duten lansailek, atalek, organoek nahiz langileek plangintzaldiaren amaierarako lan-hizkuntza euskara izatea gutxienez % 65ean, horixe baita Andoaingo Udalarari betetzea dagokion gutxieneko derrigortasun-indizea; eta dagoeneko hori betetzen dutenek 10 puntuko igoera lortzea.

4.1 ZERBITZU HIZKUNTZA: HERRITARREN HIZKUNTZA HAUTUA BERMATZEA

Autonomia Estatutuak eta Euskararen Legeak ezarritako hizkuntza ofizialtasun bikoitzaren printzipioaren ondorio da administrazioaren eta herritarren arteko harremanetan herritarren hizkuntza hautua egiazki errespetatzeko administrazioak duen obligazioa.

Euskara ere, gaztelania bezalaxe, Andoaingo Udalaren zerbitzu-hizkuntza izango da Udalak antolatutako ekimen eta jarduera guztietan, aurrez aurreko harremanetan, telefono

bidezkoetan, komunikazio digitaletan nahiz bulego birtualen bidez gauzatzen direnetan. Alegia, Udalak herritarrekin dituen harreman mota guztietan bermatuko du bi hizkuntza ofizialetako edozein erabiltzeko herritarrek duten eskubidea, beti eta ororen gainetik errespetatuz herritarraren hizkuntza hautua, herritarrarentzako ezerosotasunik eragin gabe bermatu ere. Ondorioz, plangintzaldi amaieran %100ean bermatuko da Udalaren eta herritarren arteko harremana herritarrak aukeratutako hizkuntzan izango dela, eta neurriak hartu eta baliabideak jarriko dira helburu hori Udalaren zerbitzu bakoitzean bete dadin zuzenean emandako zerbitzuan. Hirugarrenen bidez eskaintzen diren zerbitzuen kasuan ere ahalegina egingo da betetze maila helburu horretara hurbiltzeko.

Ahozko harremanetan, honela jokatu da:

- Andoaingo Udaleko langileek lehen hitza euskaraz egingo diete herritarrei eta ondoren, herritarrek aukeratutako hizkuntzan jarraituko dute.
- Hartzaile jakin edo zehatzik ez duten ahozko mezuak (gailu automatikoz, telefonoz, bozgorailuz eta antzeko bideak erabiliz zabaldukoak) lehenik euskaraz emango dira, eta ondoren gaztelaniaz.
- Udalak antolatzen dituen ikastaroetan eta jendaurreko ekitaldietan bi hizkuntza ofizialetan egiteko eskubidea bermatuko da. Nolanahi ere, Andoaingo gizarte- bizitza euskalduntzeko eta euskaraz dakitenak euskaraz bizi ahal izan daitezen, ekimenaren izaerak edota hartzaileen hizkuntza ezaugarriek hala eskatzen dutenean euskara erabiliko da, gazteei zuzendutakoetan, adibidez.

Idatzizko harremanetan, honela jokatu da:

- Herritarrak edo bestelako erakundeak (interesatuak) Udalarekin euskaraz aritzea aukeratu duenean, edota haiek euskaraz egindako eskaerei erantzuna ematerakoan, euskaraz egingo du Andoaingo Udalak. Gaztelaniaz edo bi hizkuntza ofizialetan jasotako eskaerei ele bietan erantzungo die Udalak.
- Pertsona fisiko eta juridikoen datuak jasotzeko Udalak dituen datu-base eta erregistro guztietan eremu bat jarri beharko da pertsona horiek Udalarekiko harremanetarako zein hizkuntza hautatu duten jasotzeko. Gauza bera egingo da Udalak herritarren eskura jartzen dituen inprimakietan eta harreman telematikoetako formularioetan.

- Udalak bere zerbitzua emateko erabiltzen dituen inprimaki guztiek eta herritarrei zuzendutako dokumentazio estandarizatu orokorrak bi bertsio izango dituzte, bata euskarazkoa eta bestea bi hizkuntza ofizialetan dagoena.
- Hartzaile jakin eta zehatzik ez duten idatziak euskaraz eta gaztelaniaz idatzita emango dira ezagutzera, euskarazkoa nabarmenduz.
- Udalaren lansail bakoitzak bere zerbitzuak euskaraz erabiltzeko aukera dutela nabarmenduko die herritarrei eta interesatuei oro har, zerbitzu bakoitzaren ezaugarrien arabera.
- Tramitazio telematikoaren kasuan, herritarrak hizkuntza aukeratuko du, gaztelania edo euskara, eta sistemak ematen dizkion jakinarazpenak edo ziurtagiriak euskaraz edo bi hizkuntza ofizialetan jasotzeko aukera bermatuko zaio, herritarrak egin duen hizkuntza hautuaren arabera.

4.2 UDALAREKIKO EUSKARAZKO HARREMANAK SUSTATZEA: EUSKARAZKO HARREMAN ZENTSUA

Andoaingo Udalak sustapen lana egingo du euskal hiztun diren herritarrek Udalarekin dituzten harremanetarako zerbitzu-hizkuntza gisa euskara hauta dezaten. Hori horrela gerta dadin, zerbitzua ematerakoan langileek euskararen aldeko jarrera proaktiboz jokatuko dute.

Udalak herritarren hizkuntza hautua efektiboki bermatzeko akuilu gisa sortutako tresna da Udalarekin harremanak euskaraz izan nahi dituzten herritarren zentsua (aurrerantzean, Euskarazko Harreman Zentsua). 1/88 Udal Ordenantzaren 5. artikulua dioen bezala, bertan izena emandako herritarrei euskaraz zuzenduko zaie Udala. Planaren habe nagusietakoa da eta neurriak hartuko dira bertan izena emandako herritarrekin hartutako konpromisoa sistematikoki eta hutsik egin gabe betetzeko.

Balio handiko tresna da euskara zerbitzu-hizkuntza gisa sustatzeko ez ezik lan-hizkuntza gisa progresiboki indartzeko ere. Honela jokatuko da Euskarazko Harreman Zentsuaren ezagutza eta erabilera sustatzeko:

- Erroldatzera datozen herritarrei sistematikoki emango zaie Harreman Zentsuaren berri, behar bezala azalduz zertarako den. Adieraziko zaie Harreman Zentsuan izena emanda

egotea ez dela oztopo, ez dokumentu jakin baten gaztelaniazko itzulpena eskatzeko, ez euren aldetik tramiteren bat gaztelaniaz egiteko.

- Udalak neurriak hartuko ditu Harreman Zentsuaren erabilera ahalik eta errazena eta erosoena izan dadin. Lansailtako langileek eta zinegotziek berariaz zainduko dute herritarrak egindako hautua errespetatzea.

Harreman Zentsuan izena emanda egotea ez denez ezinbesteko Udalarekiko harremanetan euskara erabiltzeko, lansail bakoitzak euren zerbitzuak euskaraz erabiltzeko aukera dagoela jakinaraziko die herritarrei eta erakundeei.

4.3 HERRI-ADMINISTRAZIOEKIKO HARREMANAK EUSKARAZ IZAN DAITEZEN SUSTATZEA

Beste herri-administrazioekiko harreman-hizkuntza, ahoz eta idatziz, euskara izango da bideragarria den guztietan. Andoaingo Udalak, ETELen 7.6 artikuluan xedatutakoa jarraituz, hitzarmen edo akordio bidezko sustapen lana egingo du bere euskarazko lansail edo atalek EAEko beste herri-administrazio bateko atalekin ahoz eta idatziz dituzten harremanak gero eta gehiago izan daitezen euskaraz. Progresiboki *administrazio arteko arnaguneak* eratuko dira akordio hauen bitartez. Lansailtako mikroplanetan jasoko dira akordioak. Honako irizpideak jarraituko dira:

- Andoaingo Udalarekin harremana euskaraz nahi dutela berariaz adierazten duten herri-administrazioei bidali beharreko idatziak euskaraz sortuko dira eta erantzungo zaie.
- Beste herri-administrazioetatik jasotako idatziei dagokienez, euskaraz idatzitakoari euskaraz erantzungo zaio. Eta ele bietan nahiz gaztelaniaz jasotako idatziak badira, euskaraz erantzun ahal izango diete lan-hizkuntza euskara duten Udaleko lansailak.
- Andoaingo Udaleko euskarazko atalek Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioekiko harremanak euskaraz izango dituzte, idatziz eta ahoz.
- Beste herri-administrazioekin egiten diren lan-bileretan aldeztatik erabakiko da hizkuntzaren erabilera nola kudeatuko den, betiere euskararen erabilera bermatuz.
- Beste herri-administrazio batetik jasoz gero Udalarekiko harremanetan euskara erabiltzeko akordio-proposamena, Udalak baieztatu erantzuna emango dio inola ahal bada. Momentuz ezinezkoa izatekotan, Udalak eskura dauzkan bitartekoak jarriko ditu

ahalik eta denbora tarterik motzenez akordio-proposamena onartzeko, eskatzailearekin adostuz.

- Udalaren ebazpenak, aktak eta erabakiak euskaraz idatzitakoak direnean, euskaraz bidaliko zaizkie kopiak edo laburpenak Euskal Autonomia Erkidegoko administrazioari eta Estatukoari, toki-araubideari buruzko oinarrizko legeriari jarraituz.

4.4 MUSIKA ESKOLA, KIROLDEGIA, GAZTE LOKALA ETA LUDOTEKA: ERABILERA PLANA GAUZATZEA

Musika Eskola, Allurralde Kiroldgia, Gazte Lokala eta Ludoteka Udalaren menpeko erakundeak izanik eta kontuan harturik zenbaterainoko eragina duten Andoaingo gizarte-bizitzan euskararen erabilera sustatzeko udal politikan, bereziki haur eta gazteen aisialdian duten eraginagatik, laurak dira VI. Plangintzaldian lehentasunezko arloak.

Plan hau onartu eta hiru hilabeteko epean lau erakundeen argazki linguistikoa egin eta bakoitzaren plan propioa onartuko da. Planean garrantzi berezia izango du lankideen artean euskarazko lan-harremanak sustatzeko atalak.

- Nolanahi ere, Musika Eskolako erabiltzaileen euskararen ezagutza maila zenbaterainokoa den kontuan harturik, euskara izango da zerbitzu-hizkuntza, eta inolaz ere ezin denean, salbuespen kasuak erregistratu egingo dira, ahalik eta eperik laburrenean konponbidean jartzeko neurriak eta epeak zehaztuz.
- Kiroldgiaren kasuan lanketa berezia egingo da kiroleko nahiz harrerako zerbitzuak eskaintzen dituen enpresako arduradunarekin eta jarraipena egingo zaio kontratuaren exekuzioko hizkuntza-baldintzen betetze mailari. Bestalde, Kiroldgiko zerbitzuaren kalitatearen adierazleen artean txertatuko da euskararen erabilera.

4.5 EUSKARA OHIKO LAN HIZKUNTZA: EUSKARAZ SORTZEA

VI. Plangintzaldiko helburuen artean Andoaingo Udalean euskara ere lan-hizkuntza ohikoa eta normala izatea da helburu nagusia. Horrek esan nahi du euskarazko atalek eta hizkuntza eskakizuna egiaztatuta duten atal elebidunetako langileek lanerako erabilitako hizkuntza lehentasunez euskara izango dela eta, ondorioz, nagusiki euskaraz sortuko dutela. Hori da EEPLaren bidez sustatuko dena.

- Andoaingo Udalean euskarazko atal diren lansailek beren batzorde irizpenemaileen bidez eta bi hilabeteko epean berretsiko dute lansaileko lan-hizkuntza euskara izango den.
- Dagokien hizkuntza eskakizuna egiaztatuta duten atal elebidunetako langileekin adostu egingo da, euren idatzizko lanetan noizko eta zer egingo duten euskaraz, alegia, zer sortuko duten euskaraz. Lansailen mikroplanetan jasoko dira helburu horiek.
- Ahozko ohiko hizkuntza euskara izatea bultzatuko da. Euskararen erabilera normalizatuko bada funtsezkoa da ahozko lan-harremanetan euskara erabiltzea saileko langileen artean, sailen artean, ordezkari politikoeekin eta haien artean. Idatzizko erabilera aktibatuko duen palanka da. Besteak beste, bilerak euskaraz egingo dira partaide guztiak euskaldunak direnean, eta laneko ohiko ahozko harremanak, oro har, euskaraz izateko konpromisoak hartuko dituzte langileek beraien artean, lantsail barruan eta sailen artean. EUSLE metodoa erabiliko da horretarako, aurreko plangintzaldian hainbat sailetan egindako proba pilotuei jarraipena emanez.
- Euskara lan-hizkuntza izateko beharrezko baliabideak eta prestakuntza aukerak jarriko dira Andoaingo Udaleko langileen eskura. Interpretazio eta itzulpen-zuzenketa zerbitzua alde batetik, lanpostuko eginkizunen neurria egokitutako langiroko prestakuntza eta lanerako tresna egokiak bestetik.

5 EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO NEURRIAK

Planaren aurreko atalean aletutako bost helburu orokorretako bakoitza lortzeko neurriak dira EEPLAren atal honetan jaso direnak. Bide batez esanda, *Andoaingo Udalean Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak (HOEI)* izenburupean Udalak 2013ko otsailean onartu eta plan honen II. eranskin gisa jasota dauden irizpideak osatu eta eguneratzeko asmoz hartutako arloz arloko neurriak dira jarraian ezagutzera ematen direnak. Udalean Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak berretsi egiten dira ondoren datozen neurriekin kontrajarrita ez dauden guztian.

5.1 IRUDIA ETA KOMUNIKAZIOA

-Ikus-entzunezkoen kasuan, azpitoluekin jokatu da. Audioa euskarazkoa denean gaztelaniaz jarriko dira azpitoluak eta, alderantziz, audioa gaztelaniazkoa denean euskarazko azpitoluak jarriko dira.

-Ingurune digitalean, sare sozialei dagokienez kanal bakarraren alde egingo du Andoaingo Udalak, eta bere eskumenekoak diren webgune eta sare sozialetan (facebook eta twitter gaur-gaurkoz) irizpide hauek jarraituko ditu. Oro har, aurrez aurreko harremanetan den bezala, euskararen aldeko jokabide positiboko neurri sustatzaileak hartuko ditu Udalak. Hona irizpide orokorrak:

1. Ekimenaren izaerak edota hartzaileen hizkuntza-ezaugarriek hala eskatzen dutenean euskara erabiliko da.
2. BLOa edo kanalari buruzko informazioa euskaraz eta gaztelaniaz egongo da, euskarazkoa nabarmenduta edo letra lodiz.
3. Twitterren kasuan euskara eta gaztelania kanal berean joango dira eta, hurrenkerari dagokionez, gaztelaniazkoa publikatuko da aurrena eta euskarazkoa ondoren, modu horretara euskarazkoa lehen postuan agertuko delarik behin bertsio biak argitara eman ondoren.
4. Euskal hiztuna den herritarrari eta euskarazko ulermen maila nahikoa duen orori euskarazko bertsiora sartzeko aukerak errazteko, neurri sustatzaile gisa, euskarazko bertsiora sarrera egiteko esteka txertatuko da gaztelaniazko bertsioan.
5. Bertxiotzeak eta elkarrizketak jatorrizko hizkuntzan egingo dira, jatorrizko parte-hartzaileak erabilitako hizkuntzan.
6. Udalak sortu behar dituen argazki izenak, hashtagak edo nomenklaturak euskarazkoak aukeratuko ditu hartzailearen hizkuntza-ezaugarriek horretarako aukera ematen duten neurrian.

- Argitalpenak eta egunkari, aldizkari, irrati eta beste edozein komunikabidetan jakitera ematen dituen berriak oro har euskaraz hartzeko eskubidea aitortzen zaie herritarrei, eta eskubide hori bermatzeko bere esku dauden neurriak hartuko ditu Udalak kasu bakoitzean. Euskaraz argitaratuko dira ezagutzera ematen den ekintzaren izaerak eta hartzaileen hizkuntza-ezaugarriek hala eskatzen dutenean (bereziki hainbat sektore euskalduntzeko prozesuak bultzatzeko egitasmoetan eta haur, gazte eta helduentzako

kultur ospakizunetan). Udal aldizkariaren kasuan, hitzaurrean bi hizkuntzek izango dute presentzia. Elkarrizketa eta erreportajeak batez ere euskaraz izango dira eta kasu horietan gaztelaniazko laburpena egingo da. Albiste laburrak euskaraz eta gaztelaniaz tartekatuko dira eta albisteen izenburua euskaraz izango da.

5.2 ERREGISTROA

Udalean jasotzen diren dokumentuak nahiz Udalak berak igortzen dituenak idatzita dauden hizkuntza ofizialean inskribatuko dira Udalaren sarrera-irteeren erregistroan, Euskararen Legearen 7. artikuluan xedatutakoaren arabera. Bi hizkuntza ofizialetan idatzita daudenak euskaraz inskribatuko dira.

Horrez gain, Udalak neurri eraginkorrak hartuko ditu sarrera-irteerak erregistratzeko erabilitako hizkuntzari buruz aplikazio informatikoei ematen duten informazioa eta Udalean jaso nahiz Udaletik irteten diren dokumentuen hizkuntzari buruz jasotzen den informazioa izan dadin kontraesanik gabekoa eta baliagarria hizkuntza ofizialen erabileraren bilakaera errealari jarraipen fidagarria egiteko. Hori bermatzeko erabakiak hartu eta azken bururaino eramango ditu Udalak, hala udal barruan (jarraibide zehatz eta argiak emango dizkie sarrera-irteeren erregistroan edota espedienteak kudeatzeko aplikazioan hizkuntzari buruzko eremuak betetzeko eginkizuna dagokien udal langileei), nola aplikazio informatiko horien diseinuaren ardura duen IZFErekiko harremanetan.

5.3 HAUTAKETA PROBAK

Hautaketa probetan, prozesu osoan zehar bermatuko da euskarazko jarduna, beti eta ororen gaitasun errespetatuko delarik hautagaien hizkuntza hautua. Epaimahaiaren osaera erabakitzerakoan nahiz dokumentazioaren prestaketan ezinbestez aintzat hartuko den irizpidea izango da hizkuntzarena. Epaimahaian guztiak euskal hiztunak izatea ezinezkoa denean, epaimahaikideek neurriak hartuko dituzte euskara hautatu duten euskal hiztunei kalterik eragin gabe aritzeko.

- Hautaketa probetarako izena emateko garaian hautagaiari beti emango zaio probak euskaraz edo gaztelaniaz egiteko aukera. Nolanahi ere, probak egin aurretik bere hizkuntza-hautua aldatzeko eskubidea aitortuko zaio.
- Ahozko azalpenak euskaraz izango dira hartzaileen hizkuntza-ezaugarriek hala eskatzen badute; gainerakoetan, euskaraz arituko dira lehenengo eta gaztelaniaz ondoren.

- Herritar ororen nahiz izena emandako hautagaien kontsultak erantzuteko behar besteko euskara-maila duen langile euskal hiztuna jarriko du Udalak.

5.4 LANGILEEN PRESTAKUNTZA OROKORRA

Andoaingo Udalak langileentzat ikastaroren bat antolatzerakoan (barnekoa nahiz kanpoko eskaintza egiterakoan) hizkuntzaren aldagaia kontuan izango du Langileria sailak. Irizpide hauen arabera jokatuko da, aintzat harturik norberaren lan arloko formazioa osatzeko ez ezik lanerako hizkuntza-gaitasuna sendotzeko ere baliabide ezin hobea dela langileen prestakuntza orokorra:

- Irizpide orokor gisa kontuan izanik hizkuntza eskakizunen betetze-maila oso altua dela (% 97) nagusiki euskarazko prestakuntza saioak antolatuko ditu Udalak.
- Kanpo-ikastaroetan (IVAP, GFA...) lan-hizkuntza euskara duten sailtako langileek eta hizkuntza eskakizuna egiaztatuta dutenek, aukera berdinean euskarazkoan parte hartuko dute. Langileria lansailak helburu hori lortzeko beharrezko neurriak hartuko ditu eta jarraipena egingo die.

5.5 LANGILEEN TRESNA ETA APLIKAZIO INFORMATIKOAK

1/88 Udal Ordenantzako 24. artikulua jasotzen duenarekin lotuta, Andoaingo Udalak neurriak hartuko ditu euskaraz funtzionatzeko egokitutako ordenagailuak, programak eta tresnak jartzeko langileen eskura. Ordenagailuak, inprimagailuak, fotokopiagailuak, eskuko telefonoak eta lanerako beharrezko diren gainerako tresnak hizkuntza-aukeradunak eskuratzeaz arduratuko da Andoaingo Udala, halakorik dagoen guztietan.

Udalak, bere esku dagoen neurrian, beti bermatuko du lan-tresnetako hizkuntza-aukera:

- Programa informatiko komertzial orokorrak instalatzerakoan eta eguneraketak egiterakoan, euskarazko bertsiodun tresnak izanez gero, bertsio hori instalatuko zaie langile guztiei. Dagokien hizkuntza eskakizuna egiaztatu gabe duten langileek aukera izango dute, hala eskatuz gero, gaztelaniazko bertsioa instalatzeko.
- Neurria egindako aplikazioak erosterakoan Andoaingo Udalak neurriak hartuko ditu aplikazio horiek hizkuntza-aukera izan dezaten, eta hala eskatuko dio dagokion hornitzaileari.
- Lana euskaraz egin ahal izateko, gutxienez honakoen euskarazko bertsioak instalatuko dira langileen ekipamenduetan: nabigatzailea, zuzentzaile ortografikoa, posta

elektronikoaren zuzentzailea, erabilera orokorreko hiztegiak (Elhuyar, Euskalterm, Zehazki...) eta hiztegi espezializatuak. Hiztegi orokor eta espezializatuak eskura izateko, nabigatzailearen arabera bateragarri den gehigarria (Euskalbar / Hiztegibar) instalatuko da nabigatzailearen tresna-barran.

5.6 UDAL BARRUKO KOMUNIKAZIOAK: AHOZ ETA IDATZIZ

Lan-hizkuntzat euskara aukeratzen duten lansailek, organoek eta langileek barruko komunikazio ezberdinetan (posta elektronikoko mezuak, bilera-deiak, lantsailen arteko eskaerak, oharrak...) euskara erabiliko dute ohikotasunez idatziz nahiz ahoz. Lansailek Erabilera Planaren kudeaketarako definitzen duten mikroplanetan jasoko dute helburu hori eta sail bakoitzak egingo dio jarraipena.

Indar berezia jarriko da udal barruko ahozko lan-harremanetan euskararen erabilera areagotzeko, bai zinegotzien artean, bai langileen artean eta bai zinegotzien eta langileen artean ere.

Horrenbestez, lehentasunezkoa da plangintzaldi honetan ahozko lan-jardunak euskalduntzeko neurriak hartzea. Elkarrizketa elebidunak izateko behar besteko gaitasun pasiboa duten langile nahiz zinegotziek euskal hitzunei adierazi egingo diete eurekin euskaraz egin dezaketela.

5.7 HIZKUNTZAZKO PRESTAKUNTZA

Lan-hizkuntza euskara izateko VI. Plangintzaldian ardatz nagusia izango da hizkuntzako prestakuntza eta Andoaingo Udaleko langileei eta ordezkari politikoei zuzendua izango da. Trebakuntza plan iraunkorra finkatu eta garatuko da plangintzaldian zehar. Honako baliabideak izango dituzte eskura:

- Langileen euskara maila hobetzeko IVAPen ikastaro eskaintza zabalduko da langileen artean.
- Dagokien hizkuntza eskakizuna egiaztatu ez duten langileek euskaltegira joateko aukera izango dute.
- Mintegiak: langileen beharrezanetatik abiatuta antolatuko dira mintegiak, guztira urtean lau, hiruhilekoka antolatuta. Sailka eta galdetegi bidez identifikatuko dira beharrak. Langileek urtean mintegi batean behintzat parte hartzeko aukera izango dute.

- Irakasle elektronikoa: urte osoko zerbitzua da, langile guztiei eta ordezkari politikoei zuzendua, eta posta-elektronikoz emango dena. Bertatik hizkuntzako gomendio orokorren zabalkundea egingo da astero eta kontsultei ere erantzungo zaie. Zerbitzuaren kalitatea bermatzeko, kontsultak jasotzen diren egunean bertan erantzungo dira. Euskara Zerbitzuak izango du leiho elektronikoa kudeatzeko erantzukizuna.

5.8 AGINTARI POLITIKOEN HIZKUNTZA-GAITASUNA

ETELeK 25. artikulua 9. puntuan jasotzen duenaren arabera, hautetsiek hizkuntza ofizialetan, ahozkoan eta idatzizkoan, behar besteko ulermen maila lortzea sustatuko da, udal bakoitzaren esku geratzen delarik hartarako zer nolako neurriak hartu behar dituen. Helburu nagusia, betiere, euskaraz dakienak udal jardunean euskara erabiltzeko mugarik ez izatea da, baina aldi berean, euskaraz ulertzen ez duten ordezkari politikoak dauden neurrian, haien eskubideak bermatuz euren esku jartzea ulermena bermatzeko baliabideak, betiere efizientzia ekonomikoaren ideia oinarrian hartuta. Helburu hori lortzeko ezinbestekoa da hainbat eragileren adostasuna eta borondatea.

Honako irizpideen arabera jokatu da agintari politikoaren hizkuntza-gaitasunari dagokionez:

- Ordezkari politikoek euskaltegiara joateko aukera izango dute hautetsi gisa dituzten betebeharrak aurre egiteko behar besteko ulermen maila lortu arte.
- Udalean euskara-maila hobetzeko antolatzen diren mintegietan parte hartzeko aukera eskainiko zaie eta bere lana euskaraz egin ahal izateko irakasle elektronikoa erabiltzeko aukera izango dute.

5.9 ITZULPEN, ZUZENKETA ETA INTERPRETAZIO ZERBITZUA

Andoaingo Udalean Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak izeneko dokumentuaren 5.3 atala osatzera datoz honako neurriak:

- Euskara lansaileko itzulpen, zuzenketa eta interpretazio zerbitzuak Erabilera Planean jasotako helburuak lortzeko baliabide bezala ulertu behar ditugu, eta ezinbestekoa da horien erabilera arduratsua egitea.
- Bermatuko da hautetsiek jasotzen dutela euren egitekoak egoki betetzeko behar beste informazio. Ahal den guztietan sailean egindako idatzizko laburpenak edo ahozko

azalpenak erabiliko dira horretarako eta, beharrezkoa denean, Euskara Zerbitzuaren laguntzaz baliatzeko aukera izango dute sailek. Beraz, dokumentuak osorik itzuliko dira afektatutako zinegotzi titularrak gestio horretan zuzenean parte hartzen duenean eta, orduan ere, osorik itzultzea ezinbesteko denean. Sail bakoitzeko zinegotzi titularrak izango du saileko dokumentazioa itzultzea eskatzeko aukera.

- Udalaren itzulpen zerbitzuak gehien-gehienez 27.000 karaktere (normalean, 15 orrialde inguru) arteko itzulpenak egingo ditu, eta betiere eguneroko itzulpen-premiak betetzearen kalterik gabe. Karaktere kopuru horretatik gorakoak kasu guztietan sail bakoitzak Udaletik kanpora bidaliko ditu itzultzera. Itzulpenaren gastua sail bakoitzak hartuko du bere gain.
- Espedienteen kudeaketako aplikazioan dauden txantiloak eta dokumentu estandarizatuak euskaraz erabiltzeko egokituko dira bai hizkuntza kalitatearen ikuspegitik bai euskarazko eredua (zutabe bakarrekoa) erabiltzea erraztuz.
- Euskara Zerbitzuak funtzionamendu egokirako beharrezko baliabide teknikoak jarriko ditu lantsailen eta langileen eskura, hala nola, itzulpen memoriak. Lantsailek itzulpen memoriak erabili ahal izango dituzte eta Euskara Zerbitzuaren ardura izango da itzulpen memoria egunean mantentzea eta elikatzea.
- Indarrean jarraitzen dute interpretazio zerbitzuari dagozkionez Tokiko Gobernu Batzarrak 2016ko martxoaren 7an onartutako irizpideek eta funtzionamendu arauak. (ikus III. eranskina).

5.10 KONTRATAZIO ADMINISTRATIBOA

Andoaingo Udalak 2008. urtean onartu zituen bere kontratu administratiboetarako hizkuntza betebeharrak, onartu ere hizkuntza ofizialtasun bikoitzaren ondorioz herritarrei administrazioarekiko harremanetan aitortzen zaizkien hizkuntza eskubideak bermatzeko xedez eta 86/1997 Dekretuaren 18.d) artikuluan ezarritakoaren arauz, erabilera planetan ezinbestez jaso beharreko neurrien artean sartzen baititu *"Kontratazio-arloan erabiliko diren neurriak; batez ere hirugarren batzuek herritarrekin harreman zuzena duten zerbitzu publikoak eskaintzen dituztenean, dagokion administrazioak berak bete behar lituzkeen antzeko hizkuntz baldintzak berma daitezen"*.

Geroztik baina, aldaketak izan dira Sektore Publikoko Kontratuen Legean, kontratazio klausuletan hizkuntza-baldintzak txertatzeari buruzko jurisprudentzia bateratua sortu da, aldatu egin da euskararen jakite maila egiaztatzeko titulu eta moduei buruzko araudia ere, eta ETELe bere 7.8 artikulua bitartez arautu du udalen kontratazio administratiboko hizkuntza-baldintzen gaia.

ETELen 7.8 art.: "*Herritarren hizkuntza-eskubideei eta euskararen eta gaztelaniaren hizkuntza-ofizialtasunaren erregulazioa betetzeari dagokienez trabarik gertatu ez dadin indarreko legeriak onartzen dituen zehar-kudeaketa moduetako baten bitartez zerbitzua emateagatik, toki-erakundeek egiten dituzten kontratuetan kasu bakoitzean beharrezkoak diren klausulak sartuko dira, hirugarren batzuek egikaritzen dituzten zerbitzu publikoetan helburu hauek bermatze aldera: a) Kontratuaren xedek bete dezala bere izaeragatik eta zerbitzuaren titularra den toki-erakundearen ezaugarriengatik aplikagarria zaion hizkuntza-legeria. b) Herritarrak artatuak izan daitezela berek hautatzen duten hizkuntza ofizialean. c) Zerbitzua eman dadila, hizkuntza-baldintzei dagokienez, zerbitzuaren administrazio titularrari exijitu ahal zaizkion baldintza beretan.*"

Aldaketa horien ondorioz eta Eusko Jaurlaritzaren Gobernu Kontseiluak 2016ko apirilaren 26an onartutako jarraibide eta oinarri orokorren argitan, hainbat eguneratze eta moldaketaren premian da Andoaingo Udalaren Kontratu Administratiboetarako Hizkuntza Betebeharrei buruzko 2008ko erabakia. Azken hamar urteetako eskarmentuak ere agerian utzi du hori. Horrenbestez, EEPLA onartzen denetik hiru hilabeteko epean onartuko du Udalak 2008an onartutako hizkuntza betebeharrak indargabetu eta haien ordezkioak indarrean jarriko dituen kontratazio administratiborako hizkuntza-baldintzen dokumentua.

Honako printzipioei erantzunago diete hizkuntza-baldintzetan egin beharreko moldaketek:

- Udalaren betebeharra da kontratua arautuko duten lizitazio-iragarkiak, administrazio-klausula berezien agiriak, baldintza teknikoaren agiriak eta kontratazio gainerako dokumentuak bi hizkuntza ofizialetan ematea ezagutzera.
- Lizitatuak eta kontratistekin izan beharreko harremanak -ahoz eta idatziz- interesdunak aukeratzeko duen hizkuntza ofizialean gauzatuko direla bermatuko du Udalak.
- Kontratuaren helburuetako bat herritarrei zuzenean zerbitzua ematea bada, edo oro har herritarrekin harremana izatea badakar, erabiltzaileak edo hirugarren horrek

- aukeratzen duen hizkuntza erabiliko dela bermatzeko behar besteko euskara-gaitasuna eskatuko da kaudimen teknikoaren atalean, betiere proportzionaltasunez, eta eskakizun hori arrazoitu egingo da kontratazio-espeditentean. Funtsezko kontratu-klausula gisa sartuko da baldintza administratibo berezien agirian, eta ez betetzeak kontratua suntsituta geratzea eragin dezake.
- Helduen Euskalduntzeko Oinarrizko Curriculumean definitutako euskara-mailen arabera eta kontratu bakoitzean beharrezko diren trebetasunetara mugatuz zehaztuko da kasuan kasuko langileei eskatuko zaien hizkuntza-gaitasuna.
 - Hizkuntza-gaitasuna egiaztatu ahal izango da agiri bidez, betiere Euskararen jakite-maila egiaztatzen duten tituluak eta ziurtagiriak baliokidetu eta Hizkuntzen Erreferentzia Marko Bateratuko mailekin parekatzeko den azaroaren 9ko 297/2010 Dekretuan eta Dekretu horren 3. artikulua aldatzen duen uztailaren 4ko 187/2017 Dekretuan xedatutakoari jarraiki.
 - Hizkuntza-gaitasuna egiaztatetik salbuetsi ahal izango dira langileak, apirilaren 3ko 47/2012 Dekretuaren arauz, zeina baita euskaraz egindako ikasketa ofizialak aintzat hartzeko eta euskara-maila hizkuntza-tituluen eta ziurtagirien bidez egiaztatetik salbuestekoari buruzkoa.
 - Udalak mailaketa-probak antolatuko ditu hizkuntza-gaitasuna egiaztatzeko titulu baliozkorik ez duten hautagaienentzat.
 - Herritarrei zuzenean zerbitzua ematea helburu izan ez eta oro har herritarrekin harremana izatea ez dakarten kontratuetan ez da hizkuntza-gaitasunari buruzko baldintzarik jasoko kaudimen teknikoaren atalean, baina bai hizkuntza ofizialen erabilerari buruzko baldintzak, kontratuaren exekuzio faseko baldintzen artean. Ez dira funtsezko kontratu-klausula gisa jasoko eta, baldintza administratibo berezien agirian hala aurreikusten bada, gainerako kontratu-klausulentzat bezala, zigorra jartzea eragin dezake ez betetzeak:
 - Obra- eta mantentze-kontratuetan eskatuko da, errotulu, argitalpen, seinale, ohar, komunikazioak eta, oro har, interlokuzioak euskaraz egon daitezela bermatzea.

- Hornidura-kontratuen kasuan, etiketetan edo/eta produktuaren bilgarrian eta produktuaren dokumentazio teknikoan eta jarraibideetan kontratistak euskara erabiliko duela bermatuko da. Horretarako, kontratistak bi hizkuntza ofizialetan emango ditu kontratuaren xede diren ondasun eta produktuen eskuliburuak eta dokumentazioa, baita softwareen testu eta soinu interfazeak ere.
- Azterlanak, txostenak, proiektuak eta antzekoak egin eta aurkeztea xede duten kontratazioetan, kontratua gauzaturat emateko baldintza izango da lanak Udalak eskatutako hizkuntzetan edo hizkuntzan entregatzea. Irizpide orokorra bi hizkuntzetan entregatzea izango da. Euskaraz entregatzea eskatzen denean, horrela adieraziko da baldintza teknikoaren oinarrietan.
- Kontratu bakoitzaren arduradunari dagokio kasuan kasuko hizkuntza baldintzen betetze mailaren jarraipena egin eta, beharrezko denean, neurri zuzentzaileak bideratzea.

6 EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO BITARTEKOAK: ANTOLAKETA ETA ORGANOAK

EEPLAN era bateko edo besteko parte-hartzea duten eragile guztien arteko koordinazioak eta antolaketak planaren arrakastarako duten garrantziaz jabeturik, eta ahalik eta kudeaketarik eraginkorrena lortze aldera, honakoa izango da antolaketa-egitura:

6.1 JARRAIPEN ORGANO GORENA

Honako kideek osatuko dute:

- Alkatea.
- Euskara arloko zinegotzi arduraduna.
- Saitetako zinegotzi arduradunak.
- ENBAko zinegotziak.
- Sail bakoitzeko arduradun teknikoa eta bideratzailea.
- Langile batzordeko kideak.
- Euskara Zerbitzua: euskara teknikaria, hizkuntza normalizatzailea eta aholkularia.

Eginkizunak, berriz, hauek dira:

- Planaren jarraipena eta balorazioa egitea, eta ekintza zuzentzaileak erabakitzea.
- Planari dagozkion erabaki estrategikoak hartu eta irizpideak betetzen direla bermatzea.
- Plana gauzatzeko beharrezko baliabideak esleitzea.

Urtean bi aldiz elkartuko da, urtearen erdi aldera, Kudeaketa Planaren balorazioa egiteko, eta urte bukaeran, Kudeaketa Plan berria osatzeko.

6.2 EUSKARAREN NORMALIZAZIORAKO BATZORDEA (ENBA)

ENBAren eginkizunak honakoak dira:

- Planaren jarraipen iraunkorra egingo du, Jarraipen Organo Gorenak egiten ez duen guztian.
- Planari dagozkion proposamenei buruzko irizpena ematea.
- Planaren jarraipena egitea eta behar diren neurri zuzentzaileak zehaztea.

6.3 BIDERATZAILEAK

Sail bakoitzean bertako langile bat izango da saileko bideratzailea.

Egiteko hauek dituzte bideratzaileak:

- Sailetako beharrak identifikatu eta Euskara Zerbitzuari jakinaraztea.
- Saileko itzulpen-zuzenketak egiten laguntzea.
- Mikroplanen jarraipena egin eta horren berri sailean ematea.

Plana onartu eta bi hilabeteko epean izendatuko da sail bakoitzeko bideratzailea, langilearekin berarekin adostuta. Langile bakoitzak bi urtez jardungo du bideratzaile lanetan. Zuzeneko harremana izango du hizkuntza normalizatzailearekin, hura izango baita bere solaskide nagusia.

6.4 LANTALDEAK

Urtez urte eta beharren arabera sortuko dira gai espezifikoak lantzeko lantaldeak. Gai espezifiko horiek izango dira urteko Kudeaketa Planean egoki irizten diren gaiak. Euskara Zerbitzuaren eskutik antolatu eta bideratuko dira lantaldeak eta behar beste bilera egingo dituzte.

Honako kideek osatuko dute:

- Gai espezifikoarekin lotura zuzena duten langileak, gaiaren ezagutza teknikoa edota motibazioa dutenak.

Egiteko hauek dituzte:

- Lantaldeak dituen helbururako ekarpenak egin eta proposamenak zehaztea, dagokion lekuan aurkezteko.

6.5 EUSKARA ZERBITZUA

Hizkuntza normalizatzailea da EEPLAren exekuzioaren arduraduna. Euskara teknikariaren eta Euskara arloko zinegotzi arduradunaren irizpideak kontuan hartuko ditu horretarako.

Bere eginkizunak, berriz, honakoak dira:

- Plana dinamizatzea eta aholkularitza ematea.
- Erabilera plana aurrera eramateko eta ebaluatzeko metodologiak proposatzea.
- Saileko arduradun eta bideratzaileei helburuak lortzeko laguntza eta aholkularitza ematea.
- Irakasle elektronikoa kudeatzea: hizkuntza gomendioak bidali eta kontsultak erantzutea.

7 JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA

VI. Plangintzaldian zehar, 86/1997 Dekretuaren 19.3 artikulua agintzen dituen ebaluazioekin batera, Andoaingo Udalak honako sistemak erabili ahal izango ditu EEPLAren jarraipen eta ebaluaziorako:

- **Barne-auditoriak:** Modu mailakatuan eta lehenetsitako arloetatik hasita, urtero egingo dira sailetan neurrien betetze-mailaren jarraipena egiteko. Irizpideen betetze-mailari jarraipena egiteaz haratago, hobekuntzarako ekintza zuzentzaileak zehaztuko dira beharrezko ikusten denean.
- **Mikroplanak:** Erabilera Planeko helburuak mikroplanen bidez hedatuko dira lansailetan. Definitzea eta jarraipena egitearen ardura sail bakoitzeko arduradunari dagokio, eta saileko bideratzailearekin lankidetzan jardungo du horretan, betiere hizkuntza normalizatzailearen zuzendaritzapean.
- **Langileekin jarraipen pertsonalizatua:** hizkuntza eskakizuna egiaztatua duten langileekin konpromiso zehatzak adostuko dira euskararen erabileran urratsak egiteko eta urtean bi aldiz -urtearen erdialdera eta urte bukaeran- langile horiekin jarraipen-bilerak egingo dira konpromisoen gauzatze-maila ezagutzeko eta neurri zuzentzaileak ezartzeko nahiz helburu berriak adosteko.
- Udalak, kanpo ebaluazioan oinarritutako **BIKAIN ziurtagiria** VI. Plangintzaldiaren amaierarako eskuratzea helburu izaki, plangintzaldian zehar aurretiazko autodiagnostikoa egin eta neurri espezifikoko zehatzak eta indartzaileak hartuko ditu.

VI. Plangintzaldiaren bukaeran helburuen jarraipena eta ebaluazioa egiteko adierazle nagusiak jaso dira adierazle panelean, adierazle bakoitzaren deskribapena eta kalkulu moduarekin batera, dokumentu honen IV. eranskinean.

